

Závěrečná správa z prieskumu pre **TRANSPARENCY INTERNATIONAL**

január 2002



Informácia o prieskume

- Realizovaný v dňoch od 22. 1. do 29. 1. 2002.
- Reprezentatívna vzorka **981 respondentov**.
- Metóda štandardizovaných rozhovorov (face-to-face interview).
- Respondenti boli vyberaní kvótnym výberom.
- Kvótné znaky: pohlavie, vek, vzdelanie, národnosť, veľkosť sídla a kraja bydliska.
- Údaje boli spracované štatistickými metódami programu SPSS/PC 10.0 for Windows.
- Všetky údaje uvedené v grafoch a tabuľkách sú v percentách.

1. **Názory na rozšírenosť konfliktu záujmov vo verejnom sektore a v politike na Slovensku**

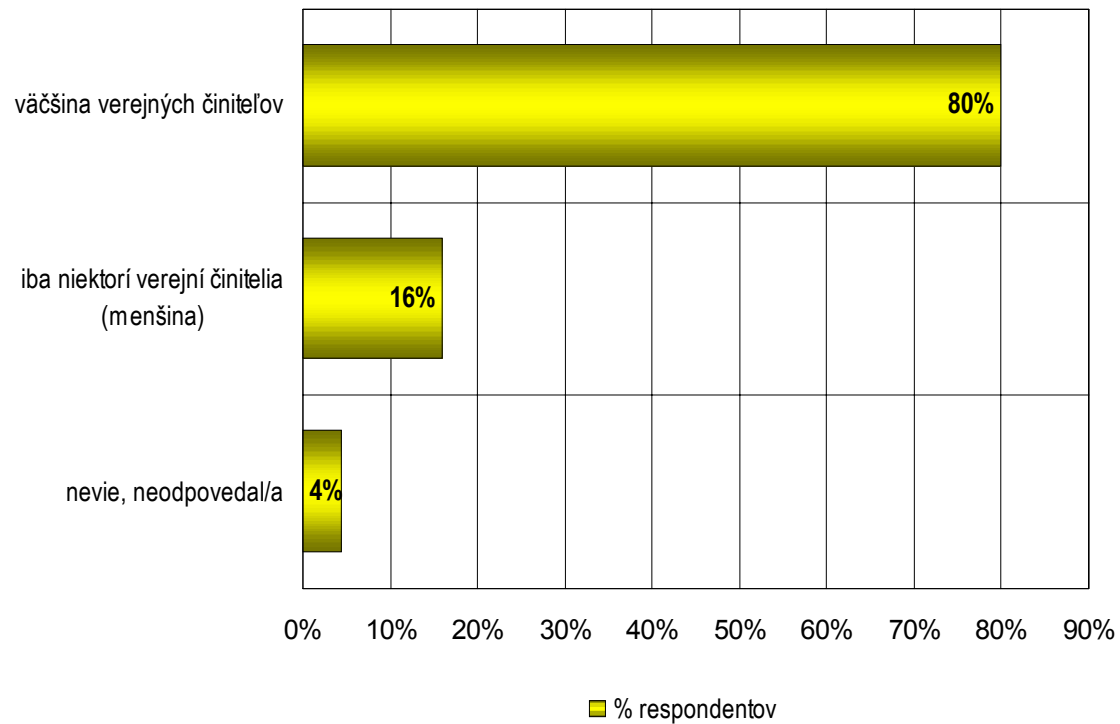


1.1. Miera rozšírenia konfliktu záujmov vo verejnom sektore a v politike na Slovensku

- Prevažná väčšina respondentov (80%) sa domnieva, že väčšinová časť verejných činiteľov na Slovensku uprednostňuje svoje osobné záujmy pred verejným záujmom.
- Konkrétne, **tretina respondentov (31%)** tvrdí, že **takmer všetci verejní činitelia** sa starajú iba o svoje osobné záujmy a nehľadajú verejný záujem a ďalšia **polovica respondentov (49%)** sa domnieva, že **väčšina verejných činiteľov** uprednostňuje svoje osobné záujmy na úkor verejného záujmu.
- **Iba 15% respondentov** si myslí, že **iba niektorí verejní činitelia** (teda ich menšina) sledujú svoje osobné záujmy na úkor verejného záujmu.
- 4% respondentov sa nevedeli k tejto otázke vyjadriť.

Osobné záujmy na úkor verejného záujmu uprednostňujú...

(FOCUS, január 2002)

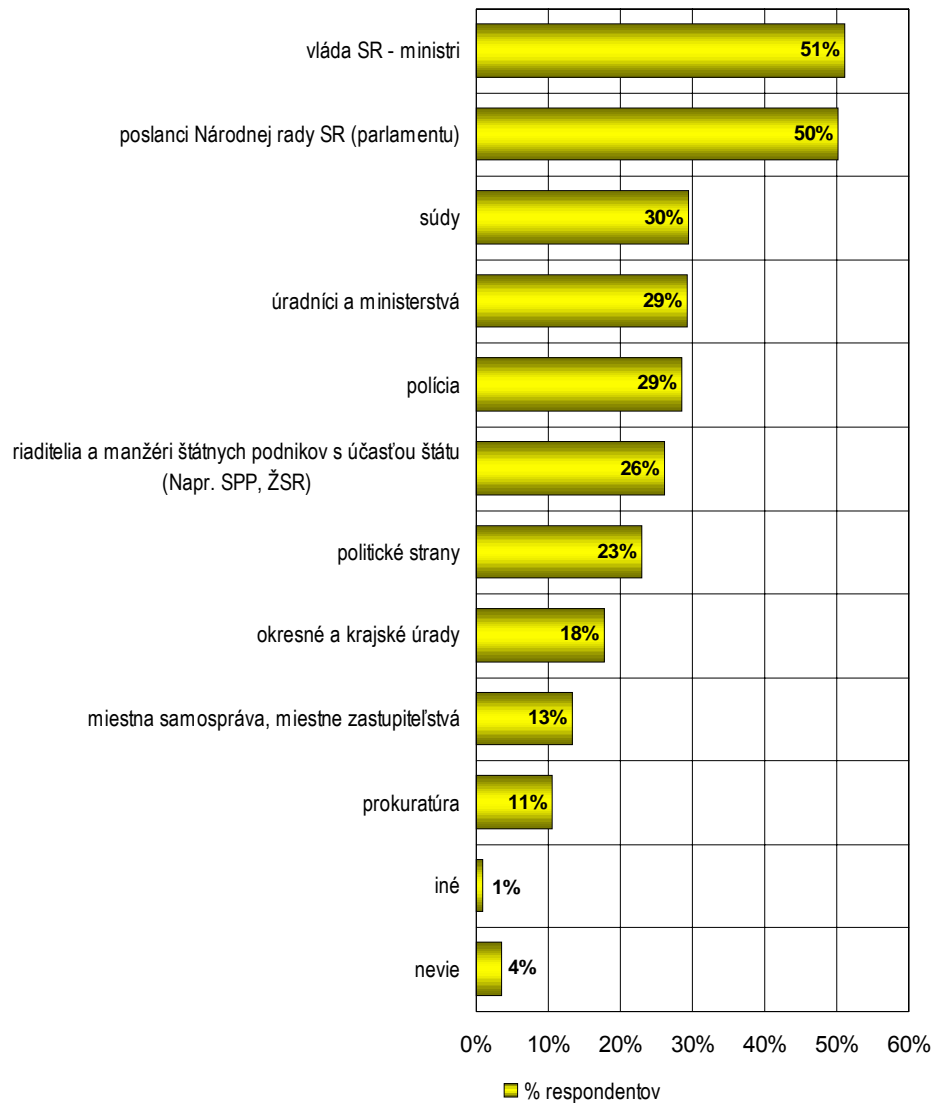


1.2. Inštitúcie s najväčšou mierou rozšírenia konfliktu záujmov

- Najväčšia časť respondentov, približne polovica, si myslí, že uprednostňovanie osobných záujmov na úkor verejného záujmu je najviac rozšírené medzi **ministrami vo vláde SR (51%)** a **medzi poslancami v Národnej Rade SR (50%)**.
- Približne 3 z 10 respondentov uviedli, že najväčšia miera je konflikt záujmov prítomný na **súdoch (30%)**, medzi **úradníkmi na ministerstvách (29%)** a na **polícii (29%)**.
- Približne štvrtina respondentov tvrdí, že najčastejšie sú to **riaditelia a manažéri štátnych podnikov, alebo podnikov s účasťou štátu (26%)** a **politické strany (23%)**, ktorí v najväčšej miere uprednostňujú svoje osobné záujmy pred verejnými záujmami.
- **Menej ako pätina respondentov (18%)** zaraďuje medzi inštitúcie s najväčšou mierou rozšírenia konfliktov záujmov **okresné a krajské úrady**.
- **Najmenej z opýtaných respondentov** zaraďilo medzi tri inštitúcie, v ktorých je uprednostňovanie osobných záujmov na úkor verejného záujmu najviac rozšírené **miestnu samosprávu, resp. miestne zastupiteľstvá (13%)** a **prokuratúru (11%)**.
- **1%** respondentov jednotlivo uvádzalo nejaké **iné ďalšie inštitúcie**, v ktorých je uprednostňovanie osobných záujmov pred verejnými najevidentnejšie (poľnohospodárske družstvá, banky, televízia, všade).
- **4%** respondentov sa k tejto problematike nevedeli vyjadriť.

Inštitúcie z oblasti verejného sektora a politiky s najväčou mierou rozšírenia konfliktu záujmov

(FOCUS, január 2002, možnosť troch odpovedí)

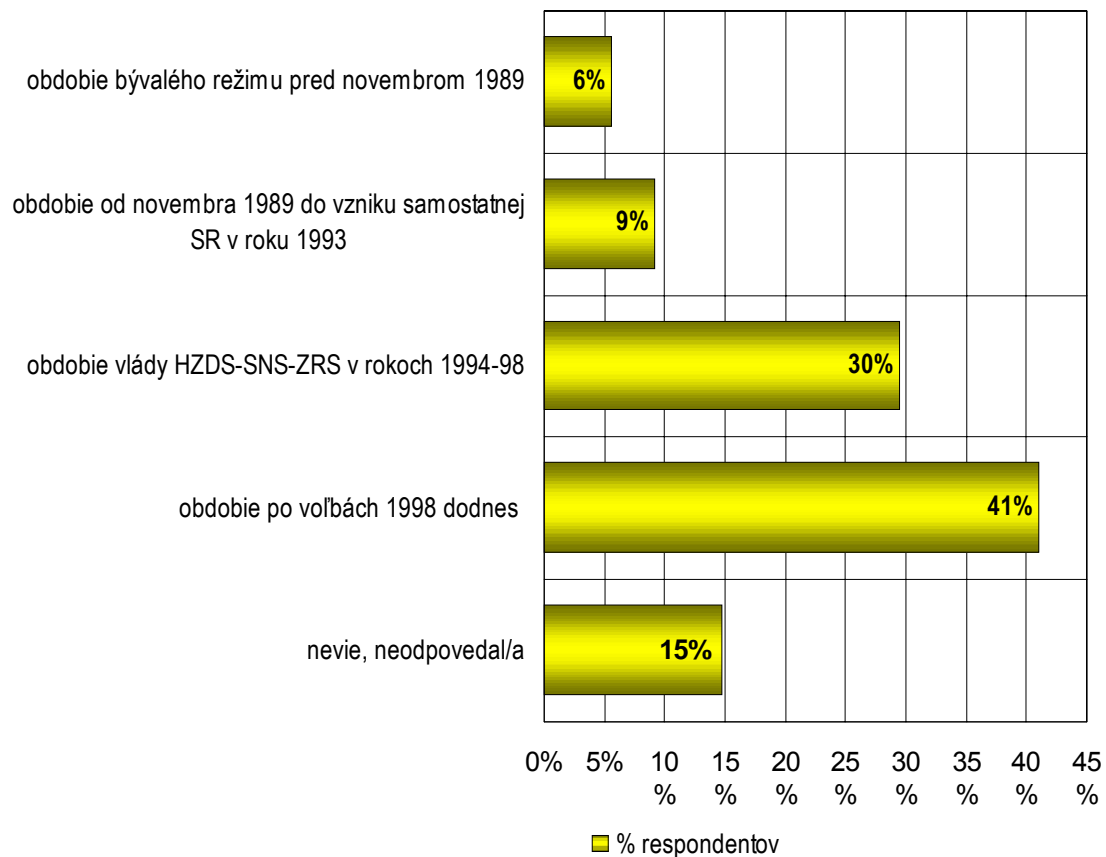


1.3. Obdobie s najväčšou mierou rozšírenia konfliktu záujmov

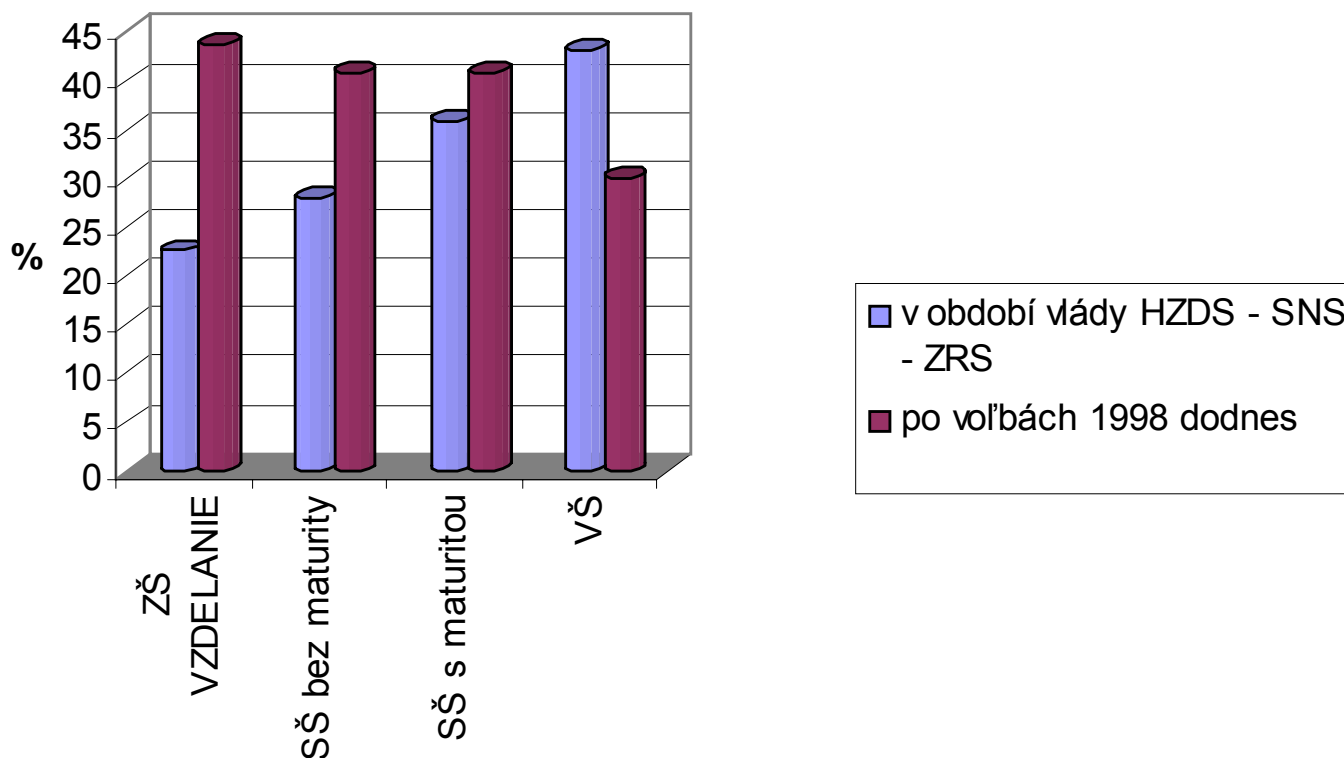
- **Najväčšia časť respondentov (41%) označila „obdobie po voľbách 1998 až dodnes“ za éru s najväčšou mierou rozšírenia konfliktu záujmov.**
- **3 z 10 respondentov (30%) považujú za takéto obdobie éru „vlády HZDS-SNS-ZRS v rokoch 1994-1998“.**
- **Takmer desatina respondentov (9%) sa domnieva, že konflikt záujmov bol najviac rozšírený „v období od novembra 1989 do vzniku samostatnej SR v roku 1993“.**
- **Najmenej respondentov (6%) je presvedčených, že verejní činitelia najviac uprednostňovali osobné záujmy pred verejnými záujmami „v období pred novembrom 1989“.**
- **Až 15% respondentov sa k tejto otázke nevedelo vyjadriť.**

Obdobie s najväčšou mierou rozšírenia konfliktu záujmov

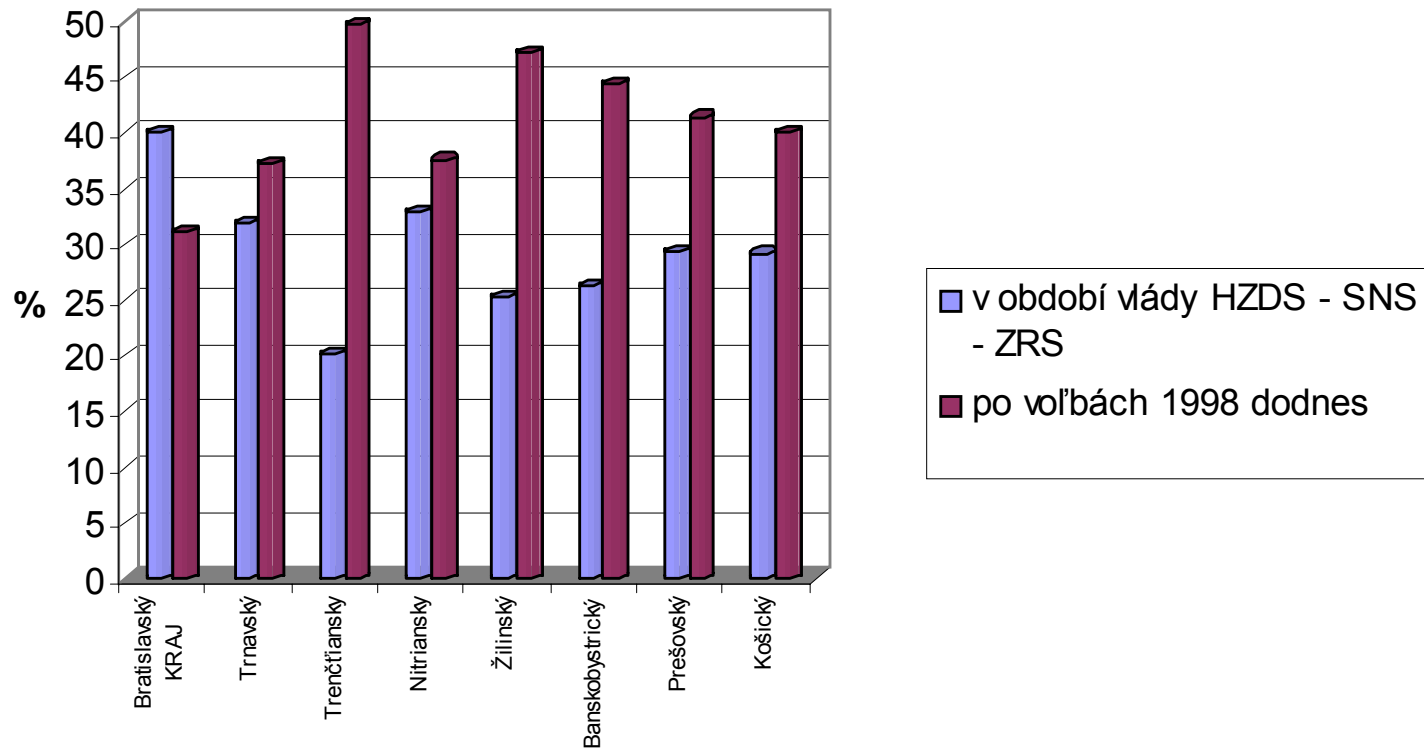
(FOCUS, január 2002, možnosť troch odpovedí)



V ktorom období bolo v SR najviac rozšírené uprednostňovanie osobných záujmov verejných činiteľov pred verejnými záujmami? (podľa vzdelania)



V ktorom období bolo v SR najviac rozšírené uprednostňovanie osobných záujmov verejných činiteľov pred verejnými záujmami? (podľa krajov)

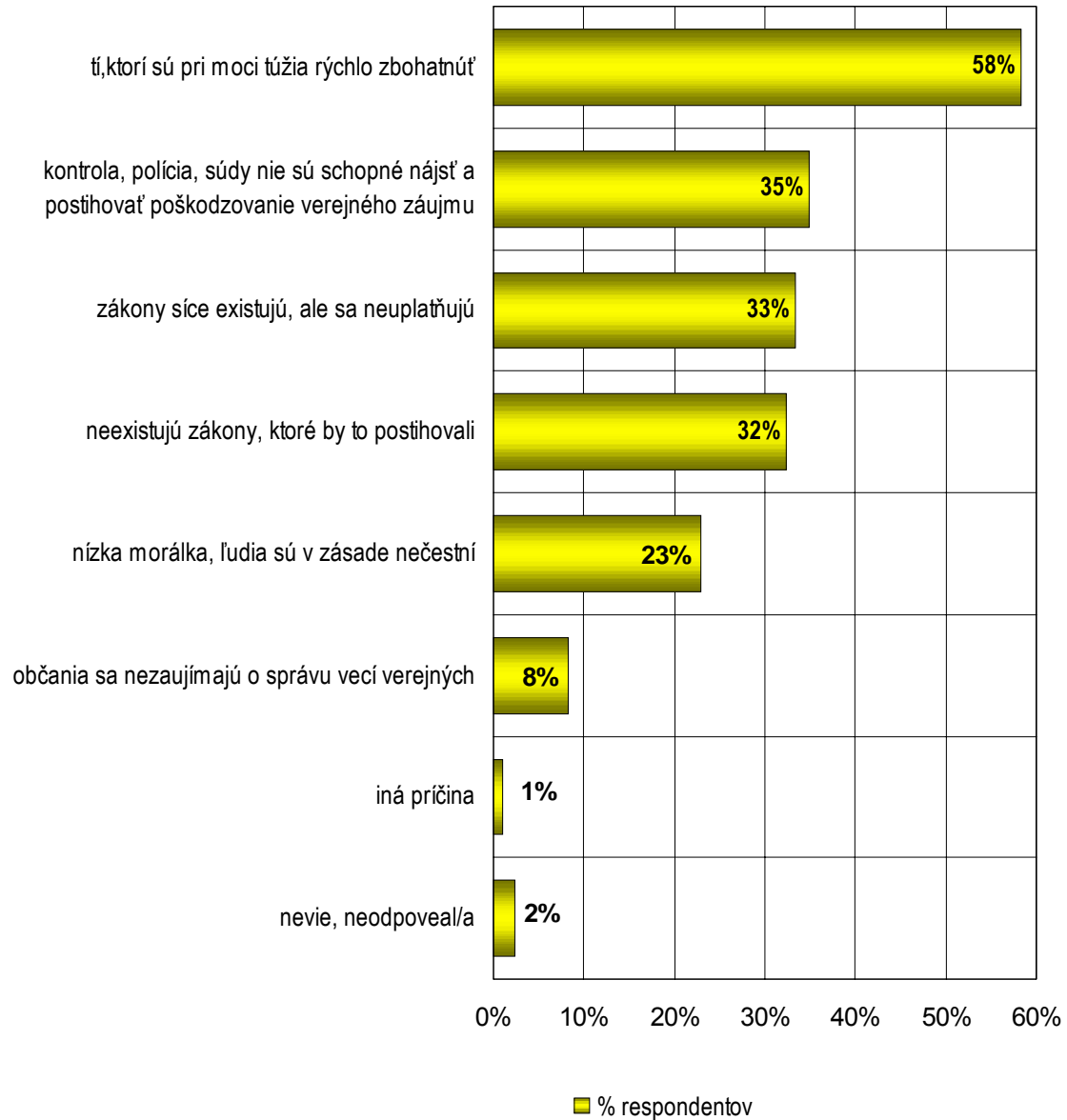


1.4. Hlavné príčiny vzniku konfliktu záujmov

- **Najväčšia časť respondentov (58%),** považuje za hlavnú príčinu rozširovania konfliktu záujmov vo verejnej sfére v SR skutočnosť, **že tí ktorí sú pri moci, túžia rýchlo zbohatnúť.**
- **Viac ako tretina respondentov (35%)** považuje za hlavnú príčinu uprednostňovania súkromných záujmov pred verejným **zlyhávanie schopnosti polície a súdov odhaľovať a postihovať poškodzovania verejného záujmu.**
- Približne tretina respondentov vidí príčiny uvedeného javu **v neexistencii zákonov, ktoré by postihovali takéto konanie (32%)** a ďalšia tretina respondentov za jednu z hlavných príčin vzniku konfliktu záujmov považuje **neuplatňovanie existujúcich zákonov, ktoré postihujú konanie v rozpore s verejným záujmom. (33%).**
- **Viac ako pätina respondentov (23%)** vidí príčiny rozširovania konfliktu záujmov **v nízkej morálke ľudí a v ich nečestnosti,** resp. v prirodzenom sklone ľudí byť nečestnými.
- **Len 8% respondentov** považuje za jednu z hlavných príčin rozšírenia konfliktu záujmov skutočnosť, že **občania sa nezaujímajú o správu vecí verejných.**
- **1% respondentov** jednotlivo uvádzalo iné príčiny.
- **2% respondentov** sa nevedeli k tejto otázke vyjadriť.

Hlavné príčiny vzniku konfliktu záujmov

(FOCUS, január 2002, možnosť dvoch odpovedí)



2. **Postoj verejnosti k zverejneniu majetkových priznaní verejných činiteľov a ich blízkych osôb**

- **Prevažná väčšina respondentov (83%)** vyjadrila svoj **súhlas** s tým, aby majetkové priznania verejných činiteľov a ich blízkych osôb boli verejne prístupné. Pritom viac ako polovica respondentov (**56%**) vyjadrila **rozhodný súhlas** s takýmto postupom a ďalšia približne štvrtina respondentov (**26%**) **skôr súhlasí** s takýmto postupom.
- Na druhej strane **11% respondentov nesúhlasí so zverejnením majetkových priznaní** verejných činiteľov a ich blízkych osôb. Z toho **8%** skôr nesúhlasí a iba **3%** respondentov rozhodne nesúhlasia.
- **7%** respondentov sa k tejto otázke nezaujalo žiadny postoj.

Postoj verejnosti k zverejňovaniu majetkového priznania verejných činiteľov a ich blízkych osôb

(FOCUS, január 2002)

